

Домбровський О. І.,
*кандидат історичних наук, доцент,
професор МКА,
ПАТ «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна академія управління персоналом»*

Багір'янц Д. П.,
*студент 2 курсу групи ТУод-4-21-МІДрСл (2,0 здс)
за спеціальністю 281 – Публічне управління та адміністрування
ПАТ «Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна академія управління персоналом»*

ДО ПИТАННЯ СУТНОСТІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Різниця між «публічним» і «державним» є як кількісною, так і якісною. Перший, який значною мірою очевидний для науки публічного права, виник на рівні етимологічних порівнянь і в традиційних судженнях відносно великих публічних обсягів.

Суб'єктами публічної владної діяльності є державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, уповноважені організації та інші носії публічної влади.

Тому категорія «державна служба» знайшла широке застосування у вітчизняних адміністративних дослідженнях. Спочатку вона була запроваджена у зв'язку з необхідністю комплексного вивчення державних і муніципальних послуг, які мають спільну соціальну природу, призначення, однакові організаційні та процедурні механізми і навіть існують тривалий час на єдиній законодавчій основі. – Закон України (далі – Закон) «Про державну службу» від 16 грудня 1993 р. [1] залишався правовою базою муніципальної служби до прийняття Закону «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 07 липня 2001 р. [2], який значною мірою відтворив положення підтвержене першого.

Об'ємне превалювання «публічної служби» підтвержене та деталізоване в офіційній дефініції Кодексу адміністративного судочинства України, п. 17 ч. 1 ст. 4 якого встановлює: публічна служба – діяльність на державних політичних посадах, у державних колегіальних органах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба, альтернативна (невійськова) служба, інша державна служба, патронатна служба в державних органах, служба в органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування [3]. Вище чітко зазначено, що «державна» є однією зі складових

«публічне». Слід зазначити, що вищевикладене підтверджує, що «обсяг другого поняття є більшим, а дана термінологія, заснована на судженні вітчизняної правової системи». Цей аспект видається особливо важливим у контексті активних геополітичних пошуків України та світових глобалізаційних процесів і був актуалізований у праці представника одеської школи права – І.П. Яковлева [4].

Якісна різниця публічного управління/адміністрування від державного має прояв в декількох аспектах. По-перше, воно має спрямування на основну цінностей та цілей розпорядчих заходів: публічний інтерес. Проголошення Конституцією України людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканості і безпеки найвищою соціальною цінністю (ч. 1 ст. 3) [5], поступовий відхід від державоцентристської моделі у взаємовідносинах між державою та громадянами, встановлення людиноцентристського типу владно-суспільної взаємодії та концепції «сервісної» держави дозволяє говорити, що основною метою прозастосовної діяльності є досягнення та якісна дія принципу верховенства права, а управлінського впливу – гарантування блага для всього громадянського суспільства, його стабільного та динамічного розвитку, поєданого із забезпеченням і підтриманням діючих інститутів саморегулювання.

Як справедливо вказують В.М. Бевзенко та Р.С. Мельник, основою публічного інтересу є об'єктивний інтерес усього суспільства, що, відповідно, не дозволяє ототожнювати публічний інтерес та державний інтерес, який є лише одним із елементів інтересу публічного [6, с. 38].

Отже, державний інтерес з однієї сторони може бути лише частиною публічного (законодавством передбачаються ще: «інтереси територіальної громади», «інтереси місцевого самоврядування», «охоронювані законом інтереси осіб», «наукові інтереси України», «економічні інтереси України», «інтереси споживачів» тощо), а з іншого – суперечити публічному інтересу, підняти і спотворювати його.

По-друге, у довідниковій літературі «публічний» (від лат. *publicus* суспільний, народний) визначається як відкритий, гласний [7, с. 474], при цьому цей термін також враховує необхідність інформаційної взаємодії суб'єктів владних повноважень із суспільством, що стало однією з якісних характеристик управління. При цьому швидке розповсюдження достовірних даних про цілі та методи адміністративного впливу, права громадян та порядок їх реалізації має відбуватися не лише за ініціативою громадськості, а й у відповідь на вимоги суспільства окремими представниками чи організацій (примусове інформування), а також за ініціативами державних установ (добровільне інформування).

Термін «адміністрування» часто вживається як синонімічний до змістовно близьких термінів «управління» і «регулювання». Водночас необхідно встановити його сутнісні характеристики, оскільки розширення понятійно-категоріальних апаратів науки часто зумовлено необхідністю відображення нових сторін об'єктивної дійсності в пізнавальній діяльності. Справедливості заради слід зазначити, що формування концептуально-категоріальних установок – все-таки суб'єктивно-об'єктивний процес.

Узагальнюючи викладене слід відзначити, «публічне адміністрування» відображає якісні зміни у характері виконавчо-розпорядчої, організуючої діяльності держави. І якщо воно, наприклад, «визначається як діяльність публічної адміністрації із реалізації покладених на неї обов'язків та задоволення загальних публічних інтересів» [8, с. 12–13], то має сприйматися у контексті теорії «сервісної держави», хоча емпірична частина цієї та багатьох інших дефініцій є подібною до тлумачень державного управління. Приведені судження є значною мірою ідеалізованими, орієнтуються на пошук передумов доктринального становлення понять, будучи більше логічними, ніж історичними.

Як уявляється, публічне адміністрування має сприйматися в обсязі всіх регульованих обмежуючись адміністративним управлінням, правом, адже теоретичне не саме опрацювання неуправлінських сфер (першочергово, сприяючого урядування) стало приводом до утвердження поняття «публічне адміністрування». При цьому, його слід доповнити характерними властивостями, утвореними у межах інших позицій: якісної специфіки, констатованої у межах поглядів про ототожнення значущої сторони адміністрування та управління; професійності та направленості на реалізацію норм права, на яких наголошується в інструментальних трактуваннях адміністрування.

Список використаних джерел:

1. Про державну службу : Закон України від 16 грудня 1993 р. (втратив чинність). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3723-12> (дата звернення: 22.11.2022).

2. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 07 червня 2001 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2493-14> (дата звернення: 22.11.2022).

3. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06 липня 2005 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2747-15> (дата звернення: 23.11.2022).

4. Яковлев І.П. Форми і методи публічного адміністрування у державній митній справі : дис. канд. юридичних наук. Одеса, 2016.

С. 23-26. URL: 0/5318/Diss Yakovlev.pdf?sequence=5&isAllowed-y (дата звернення: 23.11.2022).

5. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text_ (дата звернення: 23.11.2022).

6. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право : навч. посіб. Київ : Ваіге, 2014. 376 с.

7. Словник іншомовних слів. Київ : Наук. думка. 2000. 680 с.

8. Чернецький Є. Є. Публічне адміністрування заохочень : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011. 21 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-311-1-37>

Козерод О. В.,

доктор історичних наук,

старший науковий співробітник

Інституту політичних і етнонаціональних

досліджень Національної академії наук України

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПОЛІТИКИ ЄС ЩОДО «ЄВРЕЙСЬКОГО ПИТАННЯ» У 2022 РОЦІ

Боротьба з расизмом і міжетнічною ненавистю є важливим завданням, що стоїть перед європейською спільнотою. Лідери ЄС неодноразово декларували свою прихильність до політики боротьби з проявами ненависті до представників різних національних груп, зокрема й єврейської національності.

У червні 2020 року під час одного зі своїх виступів голова Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн, до прикладу, зазначила: «Нам потрібно говорити про расизм. І нам потрібно діяти. Завжди можна змінити напрямок, якщо є бажання. Я рада жити в суспільстві, що засуджує расизм. Та ми не повинні спинятися на досягнутому. Девіз нашого Європейського Союзу – “Єдність і різноманіття”. Наше завдання – відповідати цим словам і втілювати їхнє значення в життя» [1].

Органи виконавчої влади ЄС 2022 року продовжували випрацьовувати політику щодо боротьби з міжетнічною ненавистю та расизмом, частиною якого є антисемітизм. Важливою подією року став саміт по боротьбі з расизмом, що відбувся 21 березня 2022 року за підтримки міжфракційної групи ARDІ Європейського парламенту та Європейської комісії Ради Європи проти расизму та нетерпимості